A°. 1853. Opregte HAARLEMSCHE COURANT van Woensdagsche N°. 199. 24 Augustus.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 20 Augustus.

Het dagblad, Wiener-Lloyd, bevat in zijn avondblad van heden het navolgende: „ Gisteren avond [den 18den] is reeds bij het gezantschap van eene der groote mogendheden de tijding aangebragt, dat de Divan tot het besluit is gekomen, om den Sultan aan te raden, het bekende bemiddelings-voorstel onvoorwaardelijk aantenemen. Het is wel aan geen twijfel onderhevig, of de Groote-heer zal dien raad opvolgen, doch een berigt, dat hij werkelijk daartoe had besloten, is, zoo ver wij weten, nog niet ontvangen.

In regtstreeksche berigten uit Konstantinopel van den 8sten wordt gemeld, dat de oostenrijksche Regering maatregelen heeft genomen, om, indien de omstandigheden zulks mogten vereischen, het vorstendom Servie door oostenrijksche troepen te doen bezetten, en dat dit besluit een ongunstigen indruk heeft gemaakt, voornamelijk ter zake van de wijze, op welke het ter kennis van de Verhevene Porte is gekomen. De oostenrijksche gezant moet echter aan de Porte eene [bepaalde verklaring hebben doen toekomen, inhoudende, dat dergelijke bezetting niet zoude plaats hebben, dan met goedvinden van de turksche Regering, en zelfs op haar verzoek. Tevens moet de heer *v. Brück* aan de genoemde Regering eenige bescheiden hebben medegedeeld, waaruit blijkt, dat in Servie een zeer vijandige geest heerscht, en zoude de genoemde Regering dien ten gevolge hebben besloten om troepen aan die zijde te vereenigen, ten einde dat vorstendom in 't oog te houden.

PARIJS, 21 Augustus.

Weldra wordt hier de courier uit Konstantinopel verwacht, welke het officiële berigt zal medebrengen, betreffende de aanneming van het bevredigings-voorstel door de Verhevene Porte. Heden schijnt alle bekommering voor de toekomst, ter zake van verwikkelingen in het Oosten, geheel te zijn geweken. De spoedige ontruiming der Donau-vorstendommen wordt niet meer in twijfel getrokken.

Volgens berigten uit Weenen van den 19den dezer, was er volstrekt geen gevaar, dat het servische Bewind door de Regering van Oostenrijk zou worden omvergeworpen en was het berigt, dat reeds dadelijk een oostenrijksch legercorps het genoemde landschap zou binnenrukken, geheel eene uitvinding van dagbladschrijvers.

Het hier ter stede uitkomende dagblad *l'Assemblée Nationale* behelst thans den woordelijken inhoud der memorie, welke door den oostenrijkschen minister van Buitenlandsche Zaken is gerigt aan de mogendheden, ter zake van het gedrag van den bevelhebber der americaansche corvet *Saint-Louis* in de haven van Smyrna. Het blijkt daaruit met zekerheid, dat de handelwijze van dien officier door Oostenrijk wordt aangemerkt als eene hoogst afkeuringswaardige afwijking der regelen van het internationale regt. Na te hebben betoogd, dat die officier werkelijk eene vijandige houding heeft aangenomen en daardoor eene daad verrigt, gelijk staande met eene oorlogs-verklaring; — dat uit den aard der zaak oorlogs-verklaringen uitsluitend behooren tot de bevoegdheid van souvereine magten en die bevoegdheid ijdel en nietig zou worden, ingeval bevelhebbers van eskaders of afzonderlijke schepen, uitdrukkelijk of stilzwijgend, gemagtigd werden tot het ondernemen van vijandelijkheden, ten aanzien van vaartuigen of troepen van andere natien, — gaat de oostenrijksche minister over tot het uiteenzetten der beginselen van het internationale regt, wat betreft onzijdige zeehavens, in welke het, volgens de door alle beschaafde natien erkende wetten en regelen, *volstrektelijk verboden is* vijandelijkheden of geweld te plegen, zelfs ten aanzien van eenen vijand, aan welken in regelmatigen vorm de oorlog is verklaard. De minister eindigt zijne memorie met de navolgende verklaring: „ Wordt elke vijandelijke aanranding tegen een erkenden vijand op het grondgebied van eenen onzijdigen Staat, die in vriendschap met de beide oorlogvoerende partijen verkeert, met den naam van *oneerlijk* bestempeld; worden als onregtmage buit verklaard vaartuigen, die door kruissers zijn genomen in de wateren van den onzijdigen Staat, of *zelfs buiten dat grondgebied*, door sloepen van in die wateren geankerde schepen, en dat wel ingevolge het regt in de Vereenigde Staten en de uitspraken der zeekrijgsraden in Engeland, — dan behoort de aanranding van een aan eene bevriende mogendheid behoorend vaartuig in eene onzijdige zeehaven op eene nog meer gestrenge wijze te worden afgekeurd."

Hier ter stede is de aandacht op deze gebeurtenis weinig of niet meer gevestigd, niettegenstaande velen het er voor houden, dat ernstige verwikkelingen tusschen Oostenrijk en de Vereenigde-Staten daarvan het gevolg kunnen zijn. — Gisteren avond heeft de gewone receptie plaats gehad in het hôtel van den heer *Drouin de Lhuys* en het heeft iedereen verwonderd, dat zelfs in de verte niet is gesproken over de laatste gebeurtenissen in de Levant.

— Men zegt, dat Z. M. de Keizer slechts gedurende weinige dagen te Dieppe zal blijven en na eerst deze hoofdstad te hebben bezocht, naar Rijssel en het kamp te Helfaut zal vertrekken, waar hij de troepen zal inspecteren en bij de groote manoeuvres tegenwoordig zijn. Verscheidene buitenlandsche hoofd-officieren zijn hier te lande aangekomen, ten einde de oefeningen bijtewonen, welke in dat kamp onder het oog des Keizers zullen plaats hebben.

— Heden worden door het *Journal des Débats*, naar luid van berigten van den 13den Augustus uit Rome, eenige belangrijke bijzonderheden, omtrent de zending van den heer *Lightenvelt* medegedeeld. In dat blad leest men namelijk het navolgende:

„ De heer *Lightenvelt*, nederlandsch minister van de r. k. Eeredienst, was destijds nog te Rome, maar zou weldra die stad verlaten, ten einde, over Parijs, naar 's Gravenhage terugtekeeren. Hij is zeer voldaan over de wijze, waarop hij door den Paus en den kardinaal *Antonelli* is ontvangen. Voor 't overige is de reis van den heer *Lighenvelt* naar Rome geenszins zonder gevolgen gebleven. De H. Vader, die reeds in eene gewigtige aangelegenheid heeft toegegeven en, ten einde de Regering van den Koning der Nederlanden gerusttestellen, zich heeft vereenigd met de wijziging van den kanonnieken eed der bisschoppen, door de toevoeging eener zinsnede, waarbij trouw wordt gezworen aan den Koning en diens troonsopvolgers, — Z. H. heeft nog omtrent twee andere niet minder belangrijke punten toegegeven.

„ Vooreerst neemt de Paus aan, ter bekrachtiging der laatstelijk ingevoerde bewoordingen van den kanonnieken eed, dat de reeds door de nederlandsche bisschoppen, naar aanleiding der niet gewijzigde zinsneden, afgelegde eeden zullen worden beschouwd als te zijn gedaan, overeenkomstig de nieuwe bewoordingen, en zullen worden uitgelegd in den zin der in die nieuwe zinsnede vervatte bijvoeging. Reeds had de heer *Belgrado*, de pauselijke nuntius te 's Gravenhage, eene dergelijke verklaring afgelegd, in eene door hem op 30 Julij tot den nederlandschen minister van Buitenlandsche Zaken gerigte nota. Deze verklaring is thans bevestigd en bekrachtigd door het souvereine en onveranderlijke besluit van het Hof van Rome.

„ Ten tweede heeft de Paus bepaald, dat de bisschoppen den eed van getrouwheid zullen kunnen afleggen aan den Koning en aan de wetten van het Koningrijk.

„ Het toegeven, omtrent deze aangelegenheden, is een sprekend bewijs van den geest van welwillendheid en wijsheid, waardoor het Hof van Rome is bezield."

BRUSSEL, 22 Augustus.

De ongesteldheid van de Aartshertogin schijnt spoedig te zijn voorbijgegaan. Dezen ochtend heeft de burgerlijke echtvereeniging plaats gehad, en daarna is haar huwelijk met den Hertog *van Braband* kerkelijk ingezegend. De plegtigheid was zeer indrukwekkend; — de toevloed en de geestdrift der menigte ongemeen, — en de optogt allerprachtigst. Te twee ure is het koninklijk gezin uit de hoofdkerk op het paleis teruggekomen.

'S GRAVENHAGE, 23 Augustus.

Bij de overweging van het eerste artikel van de wet, betreffende de kerkgenootschappen, heeft de heer *Godefroi*, ten aanzien van de bedenking, alsof de eerste alinea overbodig zoude zijn, aangemerkt, dat daarbij niet alleen wordt voorgeschreven datgene, 't welk in de Grondwet is opgenomen, maar dat zij ook eene bepaling behelst, welke als het uitvloeisel van het grondwettig beginsel moet worden beschouwd; — dat het eene waarheid geldt, aan welke altijd met vrucht kan worden herinnerd, en dat 'er geen gevaar van te duchten is, vermits eene wet nimmer iets kan wegnemen, 't welk door de Grondwet is verzekerd. Wat betreft de 2de alinea heeft de spreker gemeend, dat het bij de algemeene beraadslagingen overtuigend is gebleken, dat de Grondwet, zonder dezelve, niet behoorlijk zoude kunnen worden uitgevoerd. — Ten aanzien van de willekeur, welke het gevolg zoude kunnen zijn van de onderwerpelijke verordening, heeft de spreker gemeend, dat men nimmer mag veronderstellen dat eene Regering misbruik zoude willen maken van eene wet; — dat daartegen moeijelijk waarborgen in de wet zouden kunnen worden gezocht, en naar zijn oordeel alleen kunnen worden gevonden in de staatkundige en wettelijke verantwoordelijkheid der ministers.

Den heer *v. Bosse* antwoordende, ten opzigte van de bekende reserves, heeft de heer *Rochussen* verklaard, niet te zullen herhalen dat gene, 't welk dat lid, nopens deze aangelegenheid, heeft gezegd, en wel bepaaldelijk, betreffende het voornemen der Regering, om die reserves intetrekken, doch is het hem voorgekomen, dat indien de door dat lid opgeworpene bedenking tegen het amendement eenigen grond kan hebben, de behandeling dezer aangelegenheid hier niet te pas komt; dat het daarbij eene questie zou gelden tusschen de Synode en de gemeenten, en wel van gemeen regt; — dat als de Synode hulp vraagt, de Regering zal overwegen, of zij die al of niet kan verleenen; — dat hij geen voorstander is van eene algeheele afscheiding der Kerk van den Staat, maar alleen, ter bevordering van toenadering, zijn amendement heeft voorgesteld, en bereid is het nog in dien zin te wijzigen.

De heer *v. Nispen* heeft het art. bestreden, ter zake van het onbepaalde, 't welk daarin, ten aanzien der verlangde mededeeling, gelegen is. Hij heeft verlangd, dat ten minste meer duidelijk zal uitkomen, waarvan men mededeeling verlangt. De spreker heeft volgehouden, dat, naar zijn inzien, met de 3de alinea de Kerk geheel aan de willekeur van het Bewind wordt prijs gegeven.

De heer *v. Hoëvell* heeft gemeend, dat, indien het waar is, gelijk is beweerd, dat het bewind, betreffende de voorafgaande kennisgeving der beraamde organisatie, door het Hof van Rome is misleid, en men zich in 't vervolg daartegen zoude willen waarborgen, het voorgestelde eerste art. der wet daartoe weinig zoude baten. — Deze spreker heeft het art. voorgesteld, als gevaarlijk voor het Hervormde kerkgenootschap, in 't welk bepaaldelijk twee verschillende rigtingen heerschen, die tegen elkander overstaan. De spreker heeft te dien aanzien gemeend de Vergadering te mogen herinneren aan de beraadslagingen over de begrooting van den jare 1850, als wanneer de minister voor de Hervormde Eeredienst zoo zeer vermaand is geworden, om van dien strijd kennis te nemen, en daarin te voorzien, en derhalve, volgens hem spreker, zich te mengen *in sacra*.

De heer *de Kempenaer* heeft de noodzakelijkheid betoogd van de eerste alinea der voordragt, en op nieuw doen opmerken, dat nergens in de Grondwet die onbepaalde vrijheid van kerkregeling wordt veroorloofd, die door sommigen wordt verlangd. Deze spreker heeft zelfs de eerste alinea een sieraad genoemd van de wet; — tegen welke uitdrukking, nadat nog eenige leden het woord hadden gevoerd, door den heer *Luijben*, als naar zijn oordeel, eene ironie, is geprotesteerd.

De *minister van Justitie* heeft, bij de beantwoording der tegen art. 1 gemaakte bedenkingen, aangemerkt, dat de 1ste al. naar zijn inzien een regt bevestigt, dat tot verschil van gevoelen aanleiding gaf. Er bestaat toch twijfel, of de Grwt. wel het regt tot vrije organisatie verleend heeft. Men zal werkelijk te vergeefs in de Grwt. de woorden *vrije organisatie* zoeken. De grondwetgever heeft echter vrije organisatie verondersteld, maar niet in onbepaalden zin. De strekking der grondwettelijke bepaling is *vrijheid*; maar niet zonder *toezigt* van den Staat; niet zonder *waken*, dat die vrijheid niet tot losbandigheid oversla. De grondwetgever heeft gewild, dat het kerkgenootschap zich vrijelijk zou kunnen organiseren, maar dat de Staat geene schade zou kunnen lijden. Op dien grond kon de minister gereedelijk instemmen met het amendement van den heer *Groen*; maar hij kon niet toegeven, dat het eerste lid van het art. overbodig zou zijn. Hij bestreed ook de tegenwerping, dat die bepaling gevaarlijk zou zijn, omdat indien men een regt geeft, men het ook zou kunnen ontnemen. Hij zag integendeel in de bepaling een waarborg, dat het regt, hetwelk nu erkend wordt, nooit zou worden ontnomen.

Wat het 2de lid van het art. aangaat, dit is, gelijk de minister verder betoogde, noodzakelijk, om, naar aanleiding van art. 165 der Grwt., gelijke bescherming aan al de kerkgenootschappen te kunnen verleenen. Het is eene verpligting, die uit de voorgeschrevene bescherming noodwendig voortvloeit. Uit de grondwettige bepaling spruit noodzakelijk voort het regt des Konings om kennis te bekomen van den toestand waarin een kerkgenootschap verkeert. De Regering heeft dus de bepaling noodig om gevolg te geven aan art. 167 en 169 der Grwt. Zij moet de organisatie kennen, om maatregelen te kunnen nemen tot behoud van rust en orde en om te weten of de staatswetten, die palen stellen, overschreden worden. Dit is geene inmenging in kerkelijke zaken; er wordt slechts mededeeling beoogd. De Regering beoordeelt niet, zij keurt niet goed, noch af; maar zij wil waken. Inmenging is juist hier uitgesloten; de bedoeling is slechts mededeeling van de *inrigting* en van het *bestuur* van een kerkgenootschap.

Wat het 3de lid betreft, dit strekt, zoo als de minister ten slotte verklaarde, alleen om onschadelijk te maken bepalingen, welke een kerkgenootschap mogt vaststellen, en die niet kunnen of moeten worden ingevoerd, zonder medewerking van het gezag. Geen gevolg zal, zonder die medewerking, kunnen gegeven worden aan reglementen, mandamenten of voorschriften, wanneer die niet zijn medegedeeld aan en goedgekeurd door de Regering. Dergelijke bepaling is geenszins noodeloos. Er bestaat toch geen kerkgenootschap, of het zal op sommige punten van tijd tot tijd de medewerking van den Staat behoeven. De onderhavige bepaling strekt om aantewijzen, hoe die medewerking verkregen kan worden.

De leden, welke *tegen* het amendement van den heer *Groen* hebben gestemd waren de heeren *Reinders*, *Hengst*, *v. d. Heuvel*, *Bots*, *v. Nispen*, *Sloet*, *Storm*, *Meeussen*, *Thorbecke*, *v. Hoëvell*, *Luijben*, *Zijlker*, *de Poorter*, *v. Eck*, *Bosscha* en *Beens*.

De leden, welke *tegen* het amendement van den heer *v. Rappard* hebben gestemd, waren de heeren *Reinders*, *Hengst*, *ten Cate*, *Bots*, *v. Nispen*, *Sloet*, *v. Hoevell*, *v. d. Veen*, *Luijben*, *Zijlker*, en *de Poorter*.

De leden, welke *voor* het amendement van den heer *Rochussen* hebben gestemd, waren de heeren *Rochussen*, *de Brauw*, *Elout*, *Gevers*, *Groen*, *v. Foreest*, *v. Lennep*, *v. Reede*, *v. Lynden*, en gr. *Schimmelpenninck*.

Het alzoo veranderde eerste artikel van de wet, betreffende het toezigt op de kerkgenootschappen, luidt aldus:

„ Aan alle kerkgenootschappen is en blijft volkomen vrijheid verzekerd, alles, wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te regelen.

„ De bepalingen, betreffende de inrigting en het bestuur worden, voor zooveel zij niet reeds aan ons zijn bekend gemaakt, binnen eene maand na de afkondiging dezer wet door de bestuurders of hoofden der kerkgenootschappen aan ons medegedeeld. Nieuw te maken bepalingen worden mede vóór of bij het in werking brengen daarvan, op gelijke wijze ter onzer kennis gebragt.

„ Voor zooveel er zich onder de bepalingen, bij het artikel bedoeld, eenige bevindt, welke de medewerking van het staatsgezag vereischt, wordt de medewerking niet verleend, tenzij de bepaling door ons is goedgekeurd."

Dit artikel is, bij hoofdelijke omvraag, met 41 tegen 27 stemmen *aangenomen*.

Voor dit artikel hebben gestemd de heeren *Mackay*, *v. Lijnden*, *Schimmelpennink v. d. Oije*, *v. d. Brugghen*, *de Kempenaer*, *Gevers*, *v. Amerongen*, *de Brauw*, *Hoffman*, *Elout*, *Sander*, *v. d. Poel*, *Wintgens*, *Hoekwater*, *Baud*, *Rijk*, *Godefroi*, *v. Frank*, *Stolte*, *Bosscha*, gr. *Schimmelpennink*, *v. Voorst*, *v. Akerlaken*, *Donker*, *Rochussen*, *v. Foreest*, *v. Goltstein*, *v. Asch v. Wijk*, *v. Reede*, *v. Rappard*, *Slicher*, *v. Deinse*, *Boeije*, *Dirks*, *Oosting*, *Vening*, *Engelen*, *v. Heiden*, *v. Lennep*, *Groen* en *Boreel* (voorzitter.)

Tegen dit artikel hebben gestemd de heeren *Hengst*, *Bots*, *v. d. Heuvel*, *Luyben*, *de Poorter*, *Meeussen*, *Beens*, *Jespers*, *Storm*, *Dommer*, *v. Nispen*, *v. Bosse*, *v. Eck*, *Hugenholtz*, *ten Cate*, *Reinders*, *Zijlker*, *Westerhoff*, *v. d. Veen*, *Sloet*, *v. Hoëvell*, *de Man*, *St. v. 's Gravesande*, *de Lom*, *Strens*, *Thorbecke* en *v. Wintershoven*.

— Bij besluiten van 20 Aug., heeft Z. M. tot burgemeester der gemeente Sappemeer benoemd *A. B. ter Spil*, en tot burgemeester van Buurmalsen *W. E. van Dam van Isselt*, in plaats van *A. Tielenius Kruijthoff*, tot andere functien geroepen.

'S GRAVENHAGE, 23 Augustus.

In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer is heden aan de orde gesteld art. 2 van de wet op de kerkgenootschappen, aldus luidende:

„ Vreemdelingen worden tot het bedienen van de openbare Godsdienst niet toegelaten, dan na daartoe Onze toestemming te hebben verkregen."

Op dit artikel is door den heer *Elout* een amendement voorgesteld, aldus luidende: „ Vreemdelingen aanvaarden geene kerkelijke bediening, dan na daartoe Onze toestemming te hebben verkregen."

De heer *Dommer* heeft zich tegen het voorgedragen artikel

verklaard, als, naar zijn inzien, een bewijs van het toegeven der Regering aan de dusgenaamde April-beweging, en strekkende om, bij de toepassing, de Regering in groote moeilijkheid te wikkelen. — De heer *Bots* heeft zich, zoowel tegen de wet, als tegen de bijzondere artikelen verklaard, en tegen al de daarop voorgestelde en nog voortestellen amendementen. Andere bestrijders der wet, als de heeren *v. Nispen* en *de Man*, hebben daarentegen te kennen gegeven, dat zij, ofschoon tegen de verordening gestemd, niettemin de onderdeelen daarvan zoo veel mogelijk willen verbeteren, en uit dien hoofde het amendement aannemelijk achten.

De heer *Schimmelpenninck v. d. Oye* heeft den heer *Dommer* eenige inlichting gevraagd, nopens het verlof, 't welk aan vreemde r. k. geestelijken door de kerkelijke overheid wordt verleend, om te mogen prediken. Hij heeft verzekerd, dat in Gelderland nu en dan paters redemptoristen optreden, aan welke dit verlof door den eenen pastoor wordt verleend, door den anderen wordt geweigerd, en heeft verlangd te vernemen, of dit verlof al of niet door den bisschop zou worden gegeven. In den loop der beraadslaging heeft de heer *Dommer* verklaard, dat de bisschop in zijn gebied toezigt uitoefent op alle geestelijken, zoowel inlanders als vreemdelingen. De heer *Luyben* heeft te kennen gegeven, dat de meerderheid zijner geloofsgenooten zeer gesteld is op de leerredenen der missionarissen en dat hij derhalve voor het amendement zal stemmen.

De heer *de Kempenaer* heeft zich verklaard voor de voordragt der Regering, en tegen het amendement, op grond, dat er te veel misbruik kan worden gemaakt van den kansel tot het aanstoken van onrust en wanorde.

Ook op art. 2 is nog door den heer *Godefroi* een amendement voorgesteld, houdende eene bijvoeging van de volgende alinea: „Alleen in het belang van de openbare orde en rust kan die toestemming worden geweigerd."

Dit laatste amendement is het eerst in stemming gebragt en, met 56 tegen 12 stemmen, en derhalve weder bij eene voltallige Vergadering, *aangenomen*. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Hengst*, *Bots*, *ten Cate*, *Zijlker*, *Sloet*, *Storm*, *Thorbecke*, *Bosscha*, *de Poorter*, *Dommer*, *v. Hoëvell* en *Reinders*.

Daarop is gestemd over het amendement van den heer *Elout*. Dit heeft meer tegenstand gevonden, en is, met 45 tegen 23 stemmen, *goedgekeurd*. *Tegen* hebben gestemd de heeren *v. Deinse*, *de Kempenaer*, *Westerhoff*, *de Poorter*, *v. Hoëvell*, *v. d. Poel*, *v. Amerongen*, *Reinders*, *Dirks*, *Bots*, *Hengst*, *ten Cate*, *Zylker*, *Hoffman*, *Sloet*, *Storm*, *Thorbecke*, *Hugenholtz*, *v. Eck*, *Slicher*, *Wintgens*, *Rijk* en .....

Het geheele art. 2, nu aldus luidende: „Vreemdelingen aanvaarden geene kerkelijke bediening, dan na daartoe Onze toestemming te hebben verkregen." — „Alleen in het belang der openbare orde en rust, kan die toestemming geweigerd worden." — is daarop, met 45 tegen 23 stemmen, goedgekeurd. — *Tegen* hebben gestemd de heeren *v. Wintershoven*, *Beens*, *Reinders*, *Strens*, *v. Lennep*, *Jespers*, *Bots*, *Hengst*, *ten Cate*, *de Lom*, *Luyben*, *v. Nispen*, *Zijlker*, *de Man*, *Meeussen*, *Sloet*, *Westerhoff*, *de Poorter*, *Dommer* en *v. Hoëvell*.

Op art. 3 heeft de heer *v. Asch v. Wijk* een amendement voorgesteld, houdende, dat achter het woord titulaturen zouden worden gevoegd de woorden: „en met aanduiding van het kerkgenootschap, waartoe zij behooren"; — ten einde, zoo hij meende, alleen naijver tusschen kerkgenootschappen te verhoeden.

De *minister van Justitie* heeft het amendement bestreden, om dat op deze wijze aan de Regering een gezag zou kunnen worden toegekend, 't welk zij niet begeert. Het amendement is, met 49 tegen 19 stemmen, *verworpen*, en het art. is met 42 tegen 26 stemmen *aangenomen*. Het art. luidt aldus: „De titulaturen in de kerkgenootschappen aan de bedienaren der openbare Godsdienst toegekend, geven, noch ten opzigte van het wereldlijk gezag, noch ten opzigte van andere kerkgenootschappen, eenige aanspraak op rang, of voorregt. — In de aanraking met het wereldlijk gezag worden die titulaturen alleen gebezigd, met vermelding van den geslachtsnaam der titularissen."

Het 4de art. heeft geene aanleiding gegeven tot beraadslaging en is, met 43 tegen 25 stemmen, goedgekeurd. Het luidt aldus: „De ter aanwijzing van kerkelijk gebied door kerkgenootschappen gebezigde namen van provincien, of gemeenten, worden slechts als van kerkelijken aard beschouwd, en hebben geen verder gevolg."

[Het 5de art. heeft aanleiding gegeven tot breedvoerige woordenwisselingen. De beraadslaging daarover zal morgen (woensdag) worden vervolgd].

De Eerste-Kamer heeft heden hare werkzaamheden hervat. — De nieuw benoemde leden de heeren *Lotsy* en *v. d. Oudermeulen*, zijn als zoodanig toegelaten en hebben zitting genomen. Van de Tweede-Kamer zijn 66 ontwerpen van bij deze wet Vergadering ingekomen.

— Z. M. de Koning heeft bepaald, dat in de gemeente Bergen-op-Zoom eene Kamer van Koophandel en Fabrieken zal worden opgerigt.

— Bij koninklijk besluit is aan den luit. ter zee 1ste klasse jr. *J. Westpalm v. Hoorn v. Burgh* verlof verleend tot het aannemen en dragen van het versiersel der pruissische ridder-orde van den Rooden Adelaar, en aan den magazijn-meester der Marine te Vlissingen *W. C. Story* tot het aannemen van genoemde ridder-orde 3de klasse, hun door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken.

De minister van Binnenlandsche Zaken, in ervaring gekomen zijnde, dat door bezoldigde opzieners der jagt en visscherij almanakken afgegeven en daarvoor fooijen ontvangen worden, welke handeling strijdig is met het karakter van een rijks-ambtenaar, heeft de noodige voorschriften tegen dit misbruik verstrekt, met bedreiging van demissie aan hen, die daaraan voortaan mogten schuldig bevonden worden.

— De collecten, ten behoeve van de bewoners der Moluksche-eilanden, hebben in de provincie Noord-Holland *f* 4.951.57 bedragen, waarvan alleen in Amsterdam *f* 2,663.16 is bijeengebragt.

— Zondag, 21 Augustus, is de eerste zoogenaamde *expresstrein* van Parijs naar Keulen vertrokken, des ochtends te 7 ure 20 min. van de eerstgemelde stad. Des namiddags te 2 ure is dezelve te Brussel aangekomen. Wanneer men den tijd van oponthoud aan de stations en de grenskantoren afrekent, blijkt het, dat een weg van 370 kilometers, zijnde de lengte van den spoorweg tusschen Parijs en Brussel, in minder dan zes uren tijds is afgelegd.

— Den 23sten Augustus zijn weder gronden in den drooggemaakten Haarlemmer-meer-polder, te Halfweg Amsterdam en Haarlem, in openbare veiling verkocht. Hoewel deze gronden niet van zoo goede hoedanigheid werden geacht, als die, welke voor acht dagen zijn verkocht, zijn daarvoor weder hooge prijzen besteed; namelijk voor 1273 bunders, 29 roeden *f* 742,450. Als koopers worden genoemd van n° 1, 94 bunders, 73 roeden *f* 59,800, de heer *J. B. Maxwills*, van n° 2, 274 b. 89 r. *f* 147,500 de heer *J. J. v. Voorst*, van n° 3, in verschillende percelen te zamen 276 b., 81 r. *f* 171,800 respectivelijk de heeren *J. J. v. Voorst*, *H. C. Kinker*, *A. v. Riessen*, *A. v. Toll*, *R. Bloemendaal*, *J. Godius*, *A. Kommandeur*, *J. A. P. v. W. Crommelin* en *D. Veekema*; van n° 4, 125 b. 13 r. *f* 63,750, de heer *R. Lammers*; van n° 5, in verschillende percelen, te zamen 79 b. 35 r., respectivelijk de heeren *J. J. v. Voorst*, *S. Keiser*, en *P. v. Geer*; van n° 6, 111 b. 25 r. *f* 60,000, de heer *J. J. v. Voorst*; van n°. 7, in verschillende percelen, te zamen 191 b. 3 r. *f* 118,700, respectivelijk de heeren *J. A. Pol*, *D. C. Meyer*, *J. Godius*, *J. J. v. Voorst* en *D. Rutgers v. Rozenburg*; van n° 8; 120 b. *f* 75,000 de heer *J. J. v. Voorst*.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 23 Augustus. Den 22sten dezer in Texel binnengekomen: de stoomb. *Earl of Auckland* en *Magnet*, en *Jonge Sippe*, van Kempema, alle 3 van Londen; *Sea Flower*, Walton, *Trio*, Summers, beiden van Sunderland. Gisteren nog: *Daniel*, van der Have, Salonica; de stoomb. *Min. Thorbecke*, Hull; *Josephine*, Them, Drammen; en uitgezeild: *Jantje*, van Wijk, Konstantinopel; *Johanna Elisabeth*, Bakker, Marseille; *Amsterdam*, Wortelboer, Newcastle; *Minima*, Meeuwenoort, Jarmouth; *Oscar*, Arnuntsen, Fredrikstad. Wind w. n. w.

Den 21sten dezer in Brouwershaven binnengekomen: *Diligentia*, Horneman, Akyab naar Rotterdam.

Den 18den Mei van Sydney N. Z. W. uitgeklaard: *Nehalennia*, Staal, Batavia.

Den 8sten Julij te Suriname binnengekomen: *Preciosa*, Ouwehand, Amsterdam; en uitgezeild: 11 dito *Sara*, Wildschut; 13 dito *Josina Louisa*, Fekkes; 14 dito *Eliza*, Visser; 18 dito *Anna en Arnoldina*, van Wijk, alle 4 naar Amsterdam.

Den 11den Julij te Curaçao binnengekomen: *Jonge Walrave*, Gnodde, Liverpool.

Den 19den dezer te Swansea binnengekomen: *Delft*, de Kok, Rott.

Den 19den dezer van Liverpool uitgezeild: *Elize Henriette*, Detering, San Francisco.

Den 19den dezer te Hartlepool binnengekomen: *Vrouw Johanna*, van Wijk Jurriaanse, Rotterdam.

AMSTERDAM, 22 Aug. Het schip *Mercurius*, kapt. Visser, van Akyab naar Falmouth, is 17 Junij lek te Mauritius binnengeloopen.

Het schip *de Goede Verwachting*, kapt. Franken, zou 6 Aug. van Saramacca herwaarts vertrekken.

MAURITIUS, 20 Junij. Het schip *Jeanette Philippine*, kapt. Rademaker, van Akyb naar Falmouth, alhier met schade binnengeloopen, heeft een gedeelte der lading gelost.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

23 *Augustus* 1853. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63 11/16	¾	63 11/16
" "	3	"	76 7/16	—	—
" "	4	"	95 11/16	¾	95 11/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	"	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	"	130	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	95½	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. " " .	4½	pct.	101¼	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	"	104½	105	104½
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	—	—	—
" . . .	4½	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	"	109⅛	¼	109⅛
" " 1828/1829.	5	"	108⅜	—	—
Certificat. " 1831/1833.	5	"	—	—	—
" " 1840	4	"	—	—	—
" bij Stieglitz . . .	4	"	—	—	—
" " " N. .	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	—	—	—
Certific. van " . .	6	"	74⅞	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	162	—	—
Obligatiën	4	pct.	86¾	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	"	23 7/16	⅞	—
"	3	"	—	—	—
" Binnenl. . .	3	"	43½	9/16	—
Amortisable			5 5/16	⅜	—
Bew. Coupon			6 11/16	¾	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
" " " . .	4	"	71⅛	—	—
" Metalliek . .	5	"	82⅜	⅞	—
" " N. . .	5	"	95 7/16	9/16	95 7/16
" " . .	2½	"	42⅞	15/16	
BELGIE, ...	2½	"	—	—	—
Rothschild, ...	2½	"	—	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	—	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5	"	—	—	—
"	4	"	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	"	81⅞	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¾	"	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	"	22 9/16	¾	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	26⅛	7/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4⅝	—	—

Oostenrijk Metall. Lᵃ. B. 5 pc. 95 7/16. Weener Aand. fl. 250 *f* 390. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 7 1/16. Grenada obl. uitgest. 10⅛ à ⅜. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & C°*. 5 pc. 84 i. n°. Louisiana 5 pc. 100⅝. De nieuwe 3 pc. Portugal 1853 40⅞. Defered Portugal 17½ à ⅞. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

Van de binnenl. fondsen waren de 2½ en 4 pc. prijshoudend; de 3 pc. iets minder vast. De spaansche waren prijshoudend; de portugesche gezocht, de russische, oostenrijksche en mexicaansche nagenoeg op de vorige hoogte, de Peruanen gezocht en de Grenada's aangeboden.

MADRID, 19 Augustus. De 3 pc. 44⅜; 1 pc. 23¾.

WEENEN, 22 Augustus. De 5 pc. metall. 94½; zilver 8⅞.

FRANKFORT, 22 Aug. De 5 pc. metall. 86½. Spanje 1 pc. 23 9/16.

PARIJS, 22 Augustus. De 3 pc. renten 80 fr. 65; 4½ pc. 105 fr. 15. Spanje 1 pc. 23¼; 3 pc. binn. 43⅛.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, 22 Augustus. Granen. *Tarwe*: jar. Zeeuws., Vlaams. en Overm. 20 à 30 cts. hooger, de beste van *f* 10,75 tot *f* 12; mindere van *f* 9,60 tot *f* 10,60; afwijkende van *f* 8,60 tot *f* 9,30; n. dito, die nog weinig voorkomt, van *f* 10,50 tot *f* 12,50; Pools. en roode schaars en tot verhoogde prijzen; in entr. 155 p. witb. Pools. *f* 376; in cons. 155 p. witb. Pools. *f* 385; 153 p. o. dito *f* 375; 161 p. Hoogl. Kleefs. *f* 385, *f* 400; 160, 161 p. Bovenl. Ris *f* 380, *f* 385; 152, 156 p. Bovenl. *f* 332, *f* 355, *f* 358; 156 p. geringe Frans. *f* 340. *Rogge*: jar. Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 6,80 à *f* 8; n. dito *f* 7,75 à *f* 8,50; andere soorten tot verhoogde prijzen; in entr. 147 p. Kaukasus *f* 213; 141, 142, 143 p. Arch. *f* 213, *f* 215, *f* 218; 140 p. dito zeilende *f* 215; 115, 116 p. (Amst. schaal) dito, kosten vracht en assurantie *f* 200 in levering; 140 p. dito zeilende *f* 205; in cons. 148 p. o. Limburg *f* 240; 148 p. dito Pruiss. *f* 230; 148 p. Bourgas *f* 234; 144, 149, 152 p. Frans. *f* 225, *f* 232, *f* 238; 148 p. Odessa *f* 225; 146 p. dito *f* 225, *f* 230 naar kwal.; 145 p. Eupatoria *f* 225; 143 p. Arch. *f* 225; 142 p. dito *f* 220, *f* 225; 141 p. o. dito *f* 212. *Gerst*: Zeeuws., Vlaams. en Overm. winter *f* 5,80 à *f* 6,20; dito zomer *f* 5,50 à *f* 5,80. *Haver*: Zeeuws. en Inl. korte *f* 3,50 à *f* 4,50; dito lange *f* 2,90 à *f* 3,70. *Boekweit*, op 140 p.: Noord-Brab. *f* 220, *f* 223, *f* 225, *f* 226; Groot-Brab. *f* 226; grove Frans. *f* 170, *f* 175, *f* 180, *f* 185, *f* 187, *f* 190; fijne dito *f* 165, *f* 170. *Erwten*: n. Zeeuws. groene *f* 8,50 à *f* 9,50; groote dito *f* 9,50 à *f* 11; dito witte *f* 8 à *f* 8,50. *Koolzaad*: 90 last aangevoerd, Zeeuws. gestort £ 65 — 65¼, 65½; dito in zakken £ 63 — 64; Vlaams. gestort £ 64½, 65½; Overm. in zakken £ 64 — 64½, 65; Flakkeesch in zakken £ 63—64; Polder in zakken £ 61 — 63½.

221ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der eerste Klasse.

2de Lijst. N°. 19747, een prijs van *f* 5000. N°. 13072 en 12789, ieder een prijs van *f* 1250. N°. 2456, een prijs van *f* 1000.

Door den Breeden Kerkeraad der Herv. Gemeente te Amsterdam is beroepen de wel-eerw. heer J. F. BLAAUW, pred. te Rotterdam.

[In een der advertentiën, waarbij een eersten Secondant wordt verlangd, te bevragen bij *A. Hoogeboom*, geplaatst 23 Aug. jl., staat: *aan een Fransche Internen-School*, moet zijn: *aan eene Fransche Externen-School.*]

*** PROTESTANTSCHE GELOOFSGENOOTEN!

Tot U nemen de beide Hervormde Gemeenten, die van *Maasbommel* en die van *Alphen* en *Maas en Waal*, met biddend vertrouwen de toevlugt.

Het kan U niet meer onbekend zijn, aan welken strijd en aan welke onderdrukking genoemde gemeenten, sedert jaren zijn bloot gesteld.

De verpligte vereeniging van de posten van onderwijzer en koster en voorzanger is aldaar facto opgeheven, daardoor zijn op beide plaatsen, roomsche onderwijzers aangesteld, aan wie, in dezen tijd, de Hervormden hunne kinderen niet mogen toevertrouwen en tevens is het daardoor, der Hervormde gemeenten, om de zeer geringe inkomsten onmogelijk geworden, eenen koster en voorzanger bij hare openbare godsdienstoefening te hebben.

Die dubbele moeijelijkheid voorziende, heeft de ondergeteekende van het jaar 1846 af voor de bestaande regten en eigendommen zijner gemeenten gestreden: dan zonder gewenscht gevolg; de vermelde posten zijn eindelijk gescheiden, de eigendommen der kosterijen zijn op bevel van den gemeente-raad, waarin uitsluitend roomschen zitting hebben, volgens *eigen-regting*, doch tot hiertoe straffeloos, ingenomen, de tractementen, ofschoon oorspronkelijk tractementen van de hervormde kosters, zijn aan de roomsche schoolmeesters gegeven en daarenboven heeft de ondergeteekende en aan zijn persoon en aan zijn huis, verregaande beleedigingen te verduren gehad.

Treurig is de toestand dezer gemeenten: evenwel zouden zij nog uit haren druk te redden zijn, indien het haar namelijk mogt gelukken een klein maar vast fonds te verzamelen, waaruit Protestantsche scholen konden worden opgerigt en de protestantsche onderwijzers, die tevens kosters zouden zijn, konden worden bezoldigd.

En daartoe dan Protestantsche Geloofsgenooten! is het oog op U geslagen. Komt ook hier, door uwe milde bijdragen te hulp, verblijdt ook deze uwe geloofsgenooten, met het voorregt, dat hunne kinderen een onderwijs ontvangen, zoo als de Hervormde Christen en de echte Nederlander het wenscht.

Moge ook ditmaal het vertrouwen op uwe christelijke gezindheid niet worden teleurgesteld, dan zullen gewis, door uwe liefde en zorg, de wonden worden geheeld, welke der beide meergenoemde Hervormde gemeenten, door godsdiensthaat geslagen zijn.

J. W. VAN HILLE,
Predikant van de beide Hervormde Gemeenten
te Maasbommel en te Alphen.

Behalve de ondergeteekende, zijn ook de volgende heeren bereid giften te ontvangen en inlichtingen te geven: ds. *J. H. Sonstral*, aan den Helder; ds. *W. R. P. Bouman*, te Rotterdam; mr. *I. J. D. Nepveu*, mr. *J. G. J.* baron *van Ittersum*, doctr. *H. J. Broers*, te Utrecht; ds. *J. P. de Keyser*, *J. P. C. van Tricht*, te Arnhem; *O. C. A. van Lidth de Jeude*, jhr. *P. A. Reuchlin*, te Tiel; *F. P. Muysken*, ds. *J. C. van Marken*, te Amsterdam; *W. Richter*, ds. *B. Nachenius*, te Maassluis; ds. *J. M. Kolff*, te Odijk; ds. *D. Lenting*, te Zeist; jhr. mr. *P. A. J. Beelaerts van Blokland*, te Maarssenveen; ds. *C. M. Pleyte*, te Loenen aan de Vecht; *J. N. Bastert*, te Maarssen; ds. *Kok*, mr. *van Aken*, te Gorinchem; ds. *T. C. R. Huydecoper*, jhr. mr. *W. M. de Brauw*, te 's Hage; ds. *A. M. Snouck Hurgronje*, te Middelburg; profr. *P. Hofstede de Groot*, te Groningen; ds. *R. W. van Rossum*, te Alphen; jhr. mr. *J. E. Pesters*, ds. *P. A. Romijn*, te Amersfoort; ds. *C. Crabbe*, te Leiden; ds. *C. N. de Graaf*, te Oudshoorn; ds. *F. W. van Andel Weijers*, te Zaandam; ds. *J. G. Betz*, te 's Bosch; *R. D. Smeding*, ds. *J. H. Gunning*, te Leeuwarden; *C. Hoekwater*, ds. *W. H. Haverkorn van Rijsewijk*, te Delft; mr. *J. A. Kluppel*, ds. *A. van Maurik*, te Alkmaar; ds. *Hinlópen*, te Haarlem; ds. *van Gogh*, *J. A. F. Bierhaus*, te Breda; ds. *J. J. Rambonnet*, te Kampen; ds. *L. van Haaften*, *P.* baron *van Wassenaar*, te Nijmegen; ds. *A. Radijs*, te Doesburg; ds. *J. W. Middelburg*, te Maartensdijk; ds. *S. F. van Hasselt*, te Sneek; *H. Brunner*, ds. *D. Pijzel*, te Dordrecht; als mede de uitgevers der *Haarlemsche Courant*.

Van alle giften, die mogen inkomen, zal in de Haarlemsche Courant stipte opgave worden gedaan.

*** *De Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in Noord-Holland*, gevestigd te Amsterdam, zal op Vrijdag 9 September aanstaande, des namiddags ten 6 ure, vaceren tot de inschrijving van LEERLINGEN van de Genees-, Heel- en Verloskundige School. Tot de inschrijving worde gevorderd een Bewijs van zedelijk gedrag en Geboorte-Acte.

Amsterdam, Namens de Commissie voorn.,
22 *Augustus* 1853. VAN GEUNS, Secretaris.

*** Getrouwd:

JOHAN CHRISTIAAN DE ROODE,
van *Voorburg*, met
CATHERINA JEANNE HENRIETTE
VAN BREDO HUISMANS.

KLEEF, den 19den Augustus 1853.

*** Heden verloste van eenen ZOON *F. C. W. STORK*, geliefde Echtgenoote van B. H. CRAMER.

OOTMARSUM, 18 Augustus 1853.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON *JERONIME PENNINK*, geliefde Echtgenoote van
WILLEMSOORD, F. DE PLOT.
19 Augustus 1853.

*** Bevallen van eenen ZOON en eene DOCHTER Vrouwe *A. B. EYCK VAN ZUYLICHEM* geb. *STORY VAN BLOKLAND*.

EYCKENSTEIN, aan de *Maartensdijk*,
19 Augustus 1853.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON *ADRIANA WOR*, Huisvrouw van D. VAN DROOGE.

GORINCHEM, 19 Augustus 1853.

Algemeene kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *N. H. KUYCK VAN HOUWENINGE*, geliefde Echtgenoot van J. F. VERSTEEVEN.

ROTTERDAM, 20 Aug. 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *LAMBERDINA WILHELMINA VAN DEN HURK*, geliefde Echtgenoote van J. VAN LOGHEM.

LEYDEN, den 20sten Aug. 1853.

*** Bevallen van een' ZOON Vrouwe *CATHARINA JOHANNA VAN VRIJBERGHE DE CONINGH — SANDIFORT*.

MAASLAND, 21 Augustus 1853.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON *L. F. KOLDEWEH*, geliefde Echtgenoote van D. PONT.

's GRAVENHAGE, den 21sten Augustus 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON *H. MEIJER*, geliefde Echtgenoote van
UTRECHT, B. COENEN.
22 Augustus 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *S. J. VAN HOGENDORP*, geboren *DRUYVESTEYN*.
ALKMAAR, 22 Augustus 1853.

*** Heden overleed ten mijnen huize, tot droefheid van wederzijdsche Betrekkingen, Mevrouw de Wed. CLEMENT, geboren SCHINDLER.
VLAARDINGEN, *Namens de Familie*,
18 Augustus 1853. Wed. VAN BUUREN VAN HEYST, geb. CLEMENT.

*** GOUDA, 21 Augustus 1853. Na een langdurig lijden van ruim drie jaren, is mijne geliefde oudste Dochter, MARIA JOHANNA MARGARETHA, heden in den vroegen morgen in den leeftijd van 29 jaren overleden.
M. F. HOFFMAN.

*** Op den 24sten Mei 1853, is mijn geliefde Zoon, A. C. VAN HALL, in den ouderdom van 32 jaren te *Amboina* overleden. M. C. VAN HALL.
AMSTERDAM, 22 Augustus 1853.

*** Voor de menigvuldige blijken van deelneming, mij betoond bij het treurig afsterven van mijnen hartelijk geliefden Echtgenoot, den Heer *Abraham Willem Hess*, betuig ik, ook namens mijne Familie, mijnen opregten dank. Wed. A. W. HESS,
AMSTERDAM, geb. OLDENBURG.
22 Augustus 1853.

*** Voor de menigvuldige blijken van deelneming ter gelegenheid van ons Huwelijk ontvangen, betuigen wij bij deze onzen opregten dank. G. W. BANNIER.
HAARLEM, M. H. BANNIER,
22 Augustus 1853. HAZEU.

*** De Directie der *Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij* neemt de vrijheid, Houders van niet overgeschreven Actiën, welke het voornemen mogten hebben deel te nemen aan de BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING, bepaald op Zaturdag den 27sten Augustus 1853, te Rotterdam, in het Hôtel *des Pays-Bas*, in de Boompjes, in hun belang te herinneren aan Art. 9 der Statuten, luidende als volgt:
„ De hoogste magt bij de Maatschappij berust in eene „ Algemeene Vergadering der *Stemhebbende* Actiehouders, „ waardoor worden verstaan allen, die bij de Registers „ der Maatschappij bekend staan als eigenaars van *tien* „ of meer Actiën."

*** *Dijkgraaf en Heemraden van den Polder* WAARD en GROET, maken aan den belanghebbende bekend dat bij akte op den 10den Augustus dezes jaars voor den te Winkel gevestigden Notaris A. R. SLOOS, en getuigen verleden, van de Negotiatie ten laste des Polders genaamd *Losrente*, is UITGELOOT Numero **51**, alsmede dat de Houder van dat stuk op *primo October* dezes jaars het bedrag van hetzelve, met bijvoeging der verschenen Renten, zal kunnen ontvangen, ten Kantore van de Heeren KERKHOVEN & C°. te Amsterdam, ten overgifte der Obligatie en bijbehoorend stel Coupons.
Dijkgraaf en Heemraden voornoemd,
Namens dezelven,
FRED. SIEUWERTS, Dijkgraaf.

*** De Geïnteresseerden in het Contract van Overleving, onder den titel: **uit Voorzorg**, opgerigt in den jare 1770, te 's Gravenhage, worden verwittigd, dat de BETALING van de verstorvene Portiën over het Societeitsjaar, van den 1sten Julij 1852 tot den 30sten Junij 1853, van de Pensioenen berekend à 42% en voor de uitdeeling à f 184,95 op ieder portie, alsmede van de nog onafgehaalde Portiën, Aflossingen, Pensioenen en Uitdeelingen van vorige jaren, zal plaats hebben ten Kantore van den Administrateur J. J. C. HUYGENS, in de Assendelftstraat, Wijk W., N°. 293, te 's Gravenhage, des Dingsdags den 20sten en 27sten September, 4, 11, 18 en 25 October 1853, des morgens van 10 tot 12 ure.
Terwijl de REKENING over gemeld Societeits-jaar zal worden gedaan op Vrijdag den 2den September 1853, des namiddags ten een ure, ten Kantore voormeld, wanneer tevens zullen worden verloot 10 vacante Pensioenen, als: 7 à f 100 en 3 à f 50, op den voet als bij Circulaire Missive van den 9den December 1811 is bepaald.

*** Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Heer HENDRIK STAM, in leven Landman, gewoond hebbende te Zijdewind, en aldaar overleden den 14den Augustus 1853, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, vóór of op den 12den September eerstkomende, aan
JB. KARSMAKERS, Mr. Metselaar,
of CS. SCHOEN, Mr. Timmerman,
Executeuren.

*** In eene talrijke School vraagt men eenen EERSTEN ONDERMEESTER, van den 3den Rang, geëxamineerd in de Fransche Taal, P. G., niet beneden de 20 jaren oud. Voordeelen zijn Kost, Inwoning, Bewasschen en f 100 Salaris. Brieven *franco*. adres Lett. Z., bij de Boekverkoopers SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL en BAKKER, te Amsterdam.

*** P. W. VAN DEN HOONAARD, Instituteur te Bemmel, tusschen Nijmegen en Arnhem, verlangt een 1sten SECONDANT, die *grondig* ervaren is in het Fransch, Zingen en Handteekenen, en deze taal *vlug* en *zuiver* spreekt. Men verlangt iemand van onderwijsbekwaamheid. Boven Tafel, Bed enz., geniet men 200 à 300 Gulden Salaris.

*** Aan eene fransche School in Z.-H., vraagt men op zeer aannemelijke voorwaarden, tegen pr° October of eerder: Een Prot. SECONDANT van den 3den of 4den Rang, gewoon de beginselen van het Fransch te onderwijzen. Adres *franco*, Letters A. Z., bij de Wed. PH. TUINZING en ZOON, Boekhandel. te Rotterdam.

*** Bij een Confiturier, Koek- en Banketbakker, in een der voornaamste Steden van Overijssel, kan terstond een LEERLING, P. G., op billijke voorwaarden geplaatst worden. Brieven *franco*, Lett. R., adres JAC. VAN DER MEER, Boekhandelaar te Deventer.

*** *Kerkvoogden der Hervormde Gemeente in* GORINCHEM, willende voorzien in de openstaande Betrekking van ORGANIST in de Nieuwe Kerk aldaar, noodigen bij deze uit allen, die bekwaam en genegen zijn naar opgemelde betrekking mededingen, zich hiertoe aantemelden vóór den 1sten September 1853, aan den Heer C. G. BOONZAJER, Kerkelijken Ontvanger der Gemeente, met opgave van ouderdom, geloofsbelijdenis, gehuwd of ongehuwd, en met overlegging van bewijzen van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag.
De belooning aan die bediening verbonden, is f 400 jaarlijks. W. L. DIEMONT VAN LANGERAK, Presᵗ.
K. VAN HOUWENINGE VAN SPRANG, Secˢ.

***** ORGANIST-POST VACANT.**
Degenen die mogten willen dingen naar den POST van ORGANIST bij de Hervormde Gemeente te Gorinchem, worden bij deze opmerkzaam gemaakt, dat de oproepingen daartoe, verleden week in de Haarlemmer Couranten geplaatst, het deden voorkomen alsof die benoeming **provisioneel** zoude zijn, doch alsnu, volgens Advertentie van het Kerkbestuur in de Gorinchemmer Courant van 17 Aug. 1853, **definitief** zal wezen: welke laatste Advertentie echter, om redenen den Leden der Gemeente onbekend, in geene andere dan de Gorinchemmer Courant tot nog toe is geplaatst geworden.
Gorinchem, 20 *Augustus* 1853.

*** De Betrekking van PLAATSELIJK GENEESHEER, HEELMEESTER en VERLOSKUNDIGE, te Genemuiden, door overlijden vacant zijnde, worden reflecterenden opgeroepen tegen 1 September 1853, met *franco* Brieven, aan het Gemeente-Bestuur. De Jaarwedde is f 300, en vrije Woning.

*** In de Gemeente Rozenburg, Prov. Zuid-Holland, groot circa 1200 zielen, wordt gevraagd: Een HEELen VROEDMEESTER, tegen 1 October a. s. op een Tractement à f 250 's jaars; die daartoe de noodige vereischten hebben, worden opgeroepen zich schriftelijk *franco* of in *persoon* te vervoegen bij den Burgemeester te Maassluis woonachtig.
Rozenburg, den 16*den Augustus* 1853.
Burgemeester en Wethouders van *Rozenburg*,
W. RICHTER,
De Secretaris,
A. VAN MASION, Wethouder.

LANDBOUW. Een JONG MENSCH van fatsoenlijken huize, Pr. G., bekend met den Landbouw, zag zich gaarne belast met het in cultuur brengen van Gronden in den Haarlemmer-Meerpolder, ontginning van Heidegronden, of eenige andere landelijke Administratie; van eigen middelen kunnende bestaan, stelt hij zich voorloopig met gering Salaris tevrede, en is daarenboven in staat Borgstelling te geven, daar waar zulks vereischt wordt. Adres Brieven *franco*, onder Lettʳ. A. B. C., aan den Boekhandelaar J. C. VAN KESTEREN, op het Water, te Amsterdam.

***** ATTENTIE S. V. P.**
Een JONG MENSCH, eene fatsoenlijke betrekking in de Maatschappij bekleedende, wenschte langs dezen, thans zeer gebruikelijken weg, in kennis te komen met eene *Jonge Dame*, liefst tusschen de 20 en 30 jaren oud, **knap van uiterlijk en zacht van humeur, om later, met beider goedvinden, een Huwelijk aantegaan.** Hierop reflecterende, gelieve men zich onbeschroomd, met *franco* Brieven, onder opgave van Woonplaats, Ouderdom, enz., te adresseren, onder Letters S. K. B., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem. Van de stipste geheimhouding kan men verzekerd zijn.

*** Men verlangt in eene der voornaamste Plattelands Gemeenten van Z. Holland, zoo spoedig mogelijk op billijke voorwaarden: een JONG MENSCH, van de P. G., die eenigen tijd in een *Droogist* of *Apotheek*, is werkzaam geweest. Ook is men genegen tegen redelijke vergoeding, een LEERLING te plaatsen, voor *Droogerijen*, *Verwwaren* en *Chemicaliën*. Adres, Brieven *franco*, Letter D., bij den Boekhandelaar P. ENGELS, te Leyden.

***** LETWEL.**
Een GEHUWD PERSOON, Timmerman en Molenmaker, van de Prot. Godsdienst, zijn werk grondig verstaande, zag zich gaarne geplaatst als Onderbaas of Opzigter in bovengenoemde betrekking, kunnende deswege de beste getuigschriften overleggen. Hierop reflecterende vervoege men zich met *franco* Brieven onder de Letters Z. X., bij de Wed. J. C. HONIGH, Boekhandelaresse te Schagerbrug, in de Zijpe.

***** LET WEL!**
In het Hervormd- Wees- en Armhuis, te Woubrugge, bestaat gelegenheid tot Inbesteding van **5 à 10 PERSONEN**, op aannemelijke voorwaarden. Nadere informatiën zijn te bekomen bij Regenten van gemeld Gesticht. Brieven *franco*.

*** Men vraagt tegen 1° November aanstaande op een Landgoed gelegen tusschen Zwolle en Elburg, bij eene Familie met zes dienstboden: Een HUISKNECHT van de P. G., die voldoende getuigenissen kan leveren. Loon naar bekwaamheid.
Men kan zich aanmelden met *franco* Brieven, aan het Postkantoor te Elburg, onder Lettˢ. M. E.

*** Wordt gevraagd tegen 1° November een HUISKNECHT van een goed uiterlijk, niet beneden veertig jaren oud, van de Protestantsche Geloofsbelijdenis. Een stellig vereischte is volkomene onthouding van Sterkendrank. Men adressere zich onder Lett. B., bij den Boekhandelaar J. H. BRINKMAN, Singel Hoek Bergstraat, te Amsterdam.

*** Er biedt zich aan een KOETSIER, circa 35 jaren oud, van de P. G., voorzien van goede getuigenissen, bereid om Huiswerk te verrigten, bij voorkeur buiten de Stad zich willende verhuren. Adres *franco* Brieven, Lett. H., bij den Boekhandelaar J. HERFKENS Fz., St. Jans Kerkhof te Utrecht.

*** Wordt verlangd in het *Protestantsche Weeshuis* te Hoorn, tegen den eersten November aanstaande: Eene KEUKEN- of BINNENMOEDER, van de Protestantsche Godsdienst, ongehuwd of Weduwe zonder Kinderen, tusschen de 30 en 40 jaren oud, tegen een bepaald Loon an f 100 's jaars, vrije Woning, Voeding, Licht, Bewassching enz. Zij die genegen mogten zijn naar die Betrekking te dingen, vervoegen zich op Vrijdag den 16den September aanstaande, 's avonds ten acht ure, voor Regenten van het genoemd Gesticht, of met *franco* Brieven tot het vermelde Collegie, met overlegging van vereischte getuigschriften.

*** Men verlangt te Rotterdam, in een groot Gezin Eene BONNE of KINDERMEID en eene LINNEN of DERDE MEID, die tevens geschikt is tot assistentie in de Huishouding, beide van de P. G., en voorzien van de beste Getuigenissen. Adres *franco*, onder Lettʳ. F., bij den Boekhandelaar P. M. BAZENDIJK, te Rotterdam.

*** Eene WEDUWE uit den deftigen burgerstand, middelbaren leeftijd, P. G. en zedelijk gedrag, zag zich gaarne geplaatst in een fatsoenlijk godsdienstig Gezin, tot waarneming der Huishouding of om mede daarin behulpzaam te zijn. Er zal meer gelet worden op eene fatsoenlijke behandeling dan op Salaris, terwijl men ook genegen is zonder Salaris, zulk eene betrekking te aanvaarden. Hierop reflecterende verzoekt men de opgave *franco*, onder de Letters E. F., aan de Boekhandelaars ERVEN BOHN, te Haarlem.

*** Een fatsoenlijk MEISJE, 16 jaren oud, van de H. G., in staat om, behalve in de gewone Vakken van Onderwijs, in de Fr., Hoogd. en Eng. Talen, alsmede in het Handteekenen en Vrouwelijke Handwerken onderrigt te geven, zag zich gaarne als *Elève-Secondante* geplaatst. Adres *franco*, onder Letter M., aan den Boekh. S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven.

*** *Un INSTITUTEUR, actuellement dans une famille honorable des Pays-Bas, désire se placer pour remplir les mêmes fonctions, en Hollande ou à Utrecht. Il est à mêmes d'enseigner le Latin, l'Allemand, le Français, les mathématiques élémentaires, la géographie, l'histoire, le dessin et même la peinture. Adresser les propositions sous les initiales G. L., aux HÉRITIERS DOORMAN, Libraires à la Haye.*

*** *Dans un village de la Frise, on demande vers le mois de Novembre, ou plustôt, une BONNE SUISSE, r. p. munie de bons certificats. S'adresser pour de plus amples renseignements sous l'initiale C., chez le Libraire W. EEKHOFF, à Leeuwarde. Lettres affranchies.*

*** *Un jeune homme protestant ayant obtenu le 3me rang et un diplôme pour l'enseignement de trois langues étrangères, désire trouver vers le mois d'Octobre une place de SECONDANT, dans une institution bien organisée. On est prié de s'adresser par lettres affranchies, sous l'initiale B., à W. J. THIEME, Libraire-Editeur à Zutphen.*

*** *Mademoiselle S. E. TER HAAR, depuis peu de mois, Institutrice à Voorburg, désirerait se voir confier quelques demoiselles de familles distinguées. Elle reprendra ses leçons le 1er du mois prochain.*

***** OPENBARE AANBESTEDING.**
Op Woensdag den 7den September 1853, des namiddags ten één ure, zal ten Raadhuize der Gemeente Vlissingen, in het openbaar worden aanbesteed:
Het BESTRATEN van den ZANDWEG van Vlissingen naar Koudekerke, met het BOUWEN van twee TOLHUIZEN, en bijlevering der benoodigde Materialen.
Het Bestek van dit Werk, benevens de Teekening der Tolhuizen, zijn ter visie van de belanghebbenden nedergelegd ter Gemeente-Secretarie van Vlissingen; zullende de aanwijzing *in loco* van de te doene Werken plaats hebben op Maandag den 5den September aanstaande, des namiddags ten drie ure, te beginnen van den Dam buiten de Duinpoort te Vlissingen; terwijl verdere inlichtingen te bekomen zijn bij den Stads Bouwmeester aldaar.

*** Bij den ondergeteekende is wederom gefabriceert en tot de billijkste prijzen te verkrijgen, bij groote en kleine hoeveelheid: Rood, Wit en Zwart BESSENSAP, FRAMBOZENSAP, FRAMB. en HALF-BESSENSAP, BRAMENSAP, FRAMBOZEN- en KRUIDEN-AZIJN, Roode en Witte BESSENWIJN, LIMONADE-SIROOP, enz. Verzoeke ledige Flesschen *franco*.
C. A. 'T HOOFT,
te Oudshoorn, over Alphen a/d Rijn.

*** De ondergeteekende op heden zijne KOEK- en BANKETBAKKERS-AFFAIRE, op den Hoek van de Lange Begijnenstraat, geopend hebbende, beveelt zich bij deze minzaam in de gunst van zijne geëerde Stadgenooten aan, beloovende door een allezins prompte en civiele Bediening zich die gunst waardig te maken.
Haarlem, 22 *Augustus* 1853.
H. W. v. D. WAL.

*** Het oud Vaderlandsch vermaak, ll. Woensdag door den Heer L. FABRITIUS, Heeren liefhebbers voor het Schieten naar den Vogel aangeboden, viel eenen bijval ten deel, welke te regt vermelding verdient, 40 Schutters uit den omtrek dongen naar de aangeboden prijzen, bestaande in een Zilveren Inktkoker en Snuifdoos, welke naar een algemeen ijverig pogen werden behaald door de Heeren P. GLEYNIS Pz. en W. VISSER, Landlieden in de Schermeer.
Nogmaals brengt de ondergeteekende Kastelein aan allen, die dit Volksfeest met hunne tegenwoordigheid hebben vereerd, zijnen welmeenenden dank toe, voor de ongestoorde orde en naauwgezetheid in de behandeling der zaak. L. FABRITIUS.
Schermeer, 19 *Augustus* 1853.

*** De blaauwe 3jarige STIER, van Durhamsche afkomst, welke te Alkmaar de 1ste Prijs ontving, is op *Rusthof*, bij het Station Vogelensang, bij W. VAN ZANTEN, te KOOP.

*** Bij een Predikant ten platten lande (liefst in Drenthe, Overijssel of Noord-Braband) verlangt men voor matigen prijs, KOST en geheele INWONING, voor een Jufvrouw van middelbaren leeftijd, die eene krachtige, morele leiding behoeft. Opgave met vermelding van den prijs, worden *franco* ingewacht onder Lettˢ. X. X., bij den Boekhandelaar P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam.

*** November e. k. te HUUR aan den Straatweg van het zeer aangenaam gelegen Dorp Ginneken (nabij Breda): TWEE à DRIE GEMEUBILEERDE of ONGE-

MEUBILEERDE BENEDENKAMERS met KOST en INWONING. Men adressere zich met *franco* Brieven, onder Letters A. J. A., aan den Boekhandelaar J. F. C. DE GRAAUW, te Breda.

UIT DE HAND TE PACHT: Een aanzienlijk en wildrijk JAGTVELD, gaande over circa 200 Bunders onder de Gemeente Zelhem, en circa 100 Bunders onder de Gemeente Ruurlo.

Te bevragen bij den Heer J. C. HORSTING, wonende op de Landewer te Halle onder Zelhem.

*** UIT DE HAND TE KOOP, om met 1° October a. s. te aanvaarden, de tot *Zomer-* en *Winterverblijf* wel ingerigte BUITENPLAATS *VREDENHOEF*, onder Voorschoten, nabij St. Nicolaas Brug, tusschen den Straatweg en de Leydsche Vliet, groot voor het geheel 37 Bunders, 17 Roeden, 73 Ellen, bestaande in eene aanzienlijke Heerenhuizing, met 5 Beneden- en 6 Bovenkamers, allen Behangen, meerendeels Gestuqueert en van Stookplaatsen voorzien, Keuken, Kelder, Strijk- en Waschvertrek, benevens ruime Zolder, Stalling voor 8 Paarden, ruim Koetshuis, Koetsiers- en Tuinmanswoning, Orangerie en Steenen Koepel, aan de Leydsche en Delftsche Vliet, beplant langs de Lanen en Wandelpaden met ruim 700 stuks zware en 120 stuks ligte Eiken-, 230 stuks zware Beuken-, 70 stuks zware en ruim 1900 Iepen-, zware Populieren-, Kastanjes-, Sparren- en Esschen- opgaande Boomen, Bosschen, Hakhout, meest Esschen, en p. m. 14 Bunders best WEILAND, in en om de Plaats gelegen. de Moestuin en Boomgaard, groot circa 1 Bunder, met deszelfs Druiven- en Persikenkassen, Bakken, Schuur, Schuttingen en fijne Vruchtboomen, zijnde een groot gedeelte der Plaats met eene fraaije Beek doorsneden; voorts Jagt en Visscherij en al hetgeen tot een wel ingerigte plaats behoort.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris TROMER, te Voorschoten Brieven *franco*.

*** Door sterfgeval te KOOP, om met 1°. November of eerder te aanvaarden: Eene solide AFFAIRE, bestaande in *Apotheek*, benevens *Handel* in *Droogerijen* en *Verwwaren*, met daartoe behoorend gunstig gelegen en welingerigt dubbeld HUIS, binnen de Stad Leyden; een gedeelte van den koopprijs kan onder Hypothecair verband op het Perceel gevestigd blijven. Adres *franco*, aan den Heer P. VAN GEER, te Leyden.

*** Twee VOLBLOED DEKHENGSTEN, zwart en donker bruin, gunstig bekend door Afstammelingen of als Renpaard, zijn te KOOP op *de Hartekamp*, bij Station Vogelenzang. *Franco*, zich te adressere bij den Koetsier aldaar.

*** JACOBUS VERNEE, Notaris, residerende te Delft, zal op Donderdag den 25sten Augustus en den 1sten September 1853, des middags ten 12 ure, in *het Heeren-Logement* bij de Gezusters *van Heyningen*, nabij de Haagpoort der Stad Delft, openlijk veilen en verkoopen:

N°. 1. Een ruim en welingerigt HUIS en ERVE, voorzien van diverse behangene en onbehangene Beneden- en Bovenkamers en Vertrekken, Keuken, Kelder, Kleêr- en Turfzolders en meer, dat tot eene fatsoenlijke Woning behoort, met een grooten, grooten, goed aangelegden en welbeplanten TUIN daarachter, aan de westzijde in het Noordeinde van het Oude Delfte, nabij de Haagpoort der Stad Delft, Wijk 6, N°. 127, Kadaster Sectie B, N°. 879, groot 1 Roede, 30 Ellen, en N°. 878, groot 9 Roeden, 60 Ellen.

N°. 2. Een HUIS en ERVE, met een TUINTJE daarachter, nevens het vorige Perceel, Wijk 6, N°. 126, Kadaster Sectie B, N°. 88, groot 1 Roede, 82 Ellen.

Breeder bij Biljetten omschreven.

Kunnende met 1°. November a. s. of eerder worden aanvaard.

Nadere informatiën ten Kantore van bovengenoemden Notaris *Vernée*, te Delft.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT en T. A. LIWIJN, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunnen Principaal) op Zaturdag den 24sten September 1853, in het Logement *de Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke veiling te verkoopen:

Ten overstaan van den Notaris Æ WALAARDT SACRÉ:

Een HUIS en ERVE, vroeger eene *Spekslagerij*, waarvoor hetzelve alsnog is ingerigt, staande en gelegen te Haarlem, aan de oostzijde van de Bakenessergracht, tusschen de Kok- en Zakstegen, geteekend Wijk 1, N°. 718, bij het Kadaster bekend onder Sectie D, N°. 3369, ter grootte van 75 Ellen.

Iemand nader onderrigt begeerende adressere zich bij bovengemelde Makelaars. De Bewijzen van Eigendom en Veilconditien liggen ter visie ten Kantore van den Notaris voornoemd.

*** Men is voornemens op Maandag den 29sten Augustus 1853, des voormiddags ten elf ure, in de Herberg *de Roode Leeuw* te Schoorl, in het openbaar te verkoopen:

Een hecht, welbetimmerd HUIS en ERF, waarin sedert eenige jaren de *Genees-*, *Heel- en Verloskunde* is uitgeoefend, voorts eene daarin zijnde complete en nette *Plattenlands-Apotheek*, met eene verzameling van Heel- en Verloskundige Instrumenten; alles staande en gelegen te Groet, Gemeente Schoorl, alwaar onder eene bevolking van **1100** zielen, geene Genees-, Heel- en Verloskundige gevestigd is.

Alles kan terstond worden aanvaard, en zal intusschen *uit de hand te koop* zijn: te bevragen bij den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe, en bij den Heer JN. KRUIJER, aldaar.

*** De Eigenaren der Heerlijkheid *Callantsoog*, zijn voornemens aldaar, ten huize van den Kastelein *M. Mooy*, op Woensdag den 21sten September 1853, des middags ten twaalf ure, in het openbaar te doen Verkoopen:

Twee groote GEBOUWEN, hebbende gediend tot Magazijnen voor de Strandvonderij, staande in het Dorp Callantsoog, met en benevens twee ruime houten WACHTHUIZEN, eene zware nagenoeg nieuwe MALJAN, LANGE WAGEN, een SCHEEPSBOOT, KETTINGS, TOUWEN, HAKEN, BOOMEN en verdere GEREEDSCHAPPEN.

Zullende alles dagelijks kunnen worden bezigtigd en aanwijzing worden gedaan door ARIE VOS, woonachtig te Callantsoog.

TIJDSCHRIFT

voor den Handwerksman en het Fabrijkwezen in Nederland.

Uitgegeven onder medewerking van de „VEREENIGING TER BEVORDERING VAN FABRIJK- EN HANDWERKNIJVERHEID IN NEDERLAND” en verschillende Vaderlandsche Industrieelen.

HOOFD-REDACTEUR:

J. R. F. NIEVERGELD,

FABRIKANT TE 'S GRAVENHAGE.

In deze Maand is aan H. H. Inteekenaren verzonden: De 8^{e} Aflevering des 3^{e} Deels, met uitslaande Plaat.

Jaarlijks verschijnen van dit Tijdschrift 12 Afleveringen van 3 Vel gr. 8° druks en eene uitslaande Plaat. De prijs is slechts 50 Cents p. Afl. — In dit 3^{e} Deel, dat in den loop van dit jaar compleet zal zijn, komt onder andere belangrijke Artikelen, voor: „*Proeve eener alphabetische Opgave der verschillende Houtsoorten*”, met aanduiding der namen, groeiplaatsen der boomen, hoogte der stammen, specifiek gewigt enz. Betreffende de Houtsoorten van de *Moluksche Eilanden* en die van het Eiland *Java*, zijn der Redactie belangrijke mededeelingen gedaan door den Hoog-Wel-Geb. Heer Generl. F. V. A. Ridder DE STUERS en den Wel-Edel-Zeer-Gel. Heer Dr. F. JUNGHUHN.

Van dit Tijdschrift, 't eenigste van dien aard hier te lande, worden **geen apparte** Afleveringen verkocht.

's Gravenhage, 12 *Augustus* 1853.

De Uitgever,
J. M. VAN 'T HAAFF.

*** **OPENBARE VERHURING,**

op Woensdag den 7^{den} September 1853, des voormiddags ten elf ure, ten huize van *J. Berger*, Kastelein aan het Zand, in de Zijpe: van 927 Bunders LAND, gelegen in het Oostdeel en het Westdeel van den Anna Paulowna-Polder, en zulks van 1 April 1854 tot 1 April 1855. Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer J. L. T. GRONEMAN, in den Anna Paulowna-Polder.

*** De Notaris VAN ITTERSUM, te Brummen, zal aldaar in het Logement *het Oude Kromhout*, op Donderdagen den 1sten en 15^{den} September 1853, telkens des middags ten 12 ure, bij inzet en toeslag in het publiek veilen en verkoopen:

Een voor weinige jaren nieuw opgebouwde HEERENHUIZINGE, bevattende 6 Beneden- en 4 Bovenkamers, met Alcove, Keuken met Welwaterspomp, Kelder en verdere Gemakken; voorts aangelegen TUIN, met daarin staand Schuurtje en Vruchtboomen, alleraangenaamst en bij elkander staande en gelegen aan den Rijks-Straatweg, in de Kom van het Dorp Brummen, te zamen volgens het Kadaster groot 20 Roeden 90 Ellen.

Te aanvaarden met 1 Maart 1854.

Nadere informatiën zijn op *vrachtvrije* aanvragen te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

Opvrage van Inteekenaren

OP DEN

KLAPPER op de Staatsregterlijke en andere Wetten, Besluiten, Aanschrijvingen, enz., betreffende het *Administratief Burgerlijk Bestuur* in Nederland.

Bewerkt door H. VERWOERT.

Heeren Boekhandelaren worden verzocht hunne Inteekenaren op genoemd Werk ten spoedigste op te geven aan den Uitgever P. N. VAN KAMPEN.

*** **Bij H. C. SUSAN C. HZOON, te 's Gravenhage, ziet het licht, à vijf Cents:**

NASTEM

OP DE VEREENIGING

CHRISTELIJKE STEMMEN.

*** **Op verschillende Gymnasien werd reeds ingevoerd:**

W. H. STOLL,

HANDBOEK DER

GRIEKSCHE EN ROMEINSCHE GODSDIENSTLEER EN MYTHOLOGIE.

VERTAALD EN BEWERKT, DOOR

Dr. E. MEHLER.

Met 15 Afbeeldingen . . . . ƒ 2,40.

Men leze 't verslag over dit Handboek in *de Gids* van Augustus ll.

Tevens worden op nieuw aanbevolen, voor **Gymnasiën** en bij *privaat Onderwijs*.

I. BOJESEN, HANDBOEK DER ROMEINSCHE ANTIQUITEITEN, bewerkt door Dr. *H. C. MICHAELIS*. **Derde druk** . . . . ƒ 2,15.

II. BOJESEN, HANDBOEK DER GRIEKSCHE ANTIQUITEITEN, bewerkt door Dr. *H. C. MICHAELIS*. **Tweede druk** . . . . ƒ 1,90.

III. EPITOME ANTIQUITATUM ROMANARUM ET GRAECARUM, ex Bojesenii de antiquitatibus libris scripsit *H. C. MICHAELIS* . . . . ƒ 1,30.

IV. D. OUWERSLOOT, THEORIE DER REKENKUNST. **Tweede druk** . . . . ƒ -,30.

Allen uitgegeven bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem.

LIEFDADIGHEID.

TEN VOORDEELE VAN EEN BEHOEFTIG HUISVADER

verscheen de onderstaande Leerrede:

ROME'S OVERWINNAAR,

DOOR

Doctor MAARTEN LUTHER.

OVER

Matth. 19: 1—9.

Uitgesproken in het jaar 1522.

Prijs 40 Cents.

Verkrijgbaar bij de meeste Boekhandelaars en bij den Uitgever C. DE WOLFF Dz.

Bij IPENBUUR & v. SELDAM,

Boek-, Plaat- en Steendrukkers, te Amsterdam, worden met goed succes gedebiteerd:

G. L. KEPPER, Fransch-Nederduitsch, Nederduitsch-Fransch Woordenboek . . . ƒ 2,90.

C. E. VAN KOETSVELD, Predt. te 's Gravenhage, De Vriend, der Kranken Huisboek . . . . Gr. 8° ƒ 3,25.
———— Kl 8° - 1,—.

J. J. L. TEN KATE, Predt. te Middelburg, Christen harptoonen van J. PLANJE . . . . - -,30.

Dr. J. M. SCHRANT, te Leyden. Prijsverhandeling over de Goed- en Kwaadaardige Gezwellen . . . . . . Gr. 8° ƒ 5,80.

*** Op heden is bij alle Boekhandelaren ter inzage voorhanden gesteld:

GESCHIEDENIS DER ROOMSCHE KERK.

Naar het Engelsch van Dr. JOHN DOWLING, door D. BUDDINGH, eerste Aflevering.

Met uitmuntend Plaatwerk versierd, zal dit Werk worden uitgegeven in 25 Afleveringen. Prijs per Aflevering ƒ 0,65.

Op het gebied der Nederlandsche Letterkunde mag deze uitgave worden beschouwd als een merkwaardig verschijnsel — Eene Geschiedenis der Roomsche Kerk van af de Hemelvaart van Christus tot op den tegenwoordigen tijd, geput uit eene overgroote verzameling schrijvers, zoo Roomsche als andere, en gestaafd door duizenden daadzaken, bestond tot nog toe hier te lande niet. De namen van Schrijver en Vertaler mogon er overigens het hunne toe bijbrengen, om deze uitgave waarde bij te zetten.

Alom worden nog bestellingen aangenomen.

Dordrecht, H. R. VAN ELK.

*** Bij de Boekhandelaar KEMINK en ZOON, *Utrecht*, is uitgegeven en alom te bekomen:

J. L. MARRES,

Dissertatio de **FAVORINI ARETALENSIS** vita, Studiis, Scriptis. Accedunt fragmenta. Gr. 8°. Prijs ƒ 1,40.

*** H. A. M. ROELANTS, te *Schiedam*, heeft algemeen verzonden: *De eerste Afleveringen van een*

VOLKS-DAGBOEK

DOOR

ELIZE,

(Schrijfster van „*Hermine*” enz.)

GETITELD:

BEELDSPRAAK DER NATUUR.

De prijs van dit Werk, dat in 12 maandelijksche Afleveringen wordt uitgegeven, is voor hen die hierop inteekenen ***drie Gulden***, om dat bedrag, naar verkiezing, in twee gelijke termijnen te voldoen. — Buiten Inteekening is de prijs **drie Gulden zestig Cents.**

*** Door **A. ter GUNNE** te Deventer zijn uitgegeven en alom te verkrijgen:

Voor Scholen en Instituten:

1. **BEIJER,** beknopte Aardrijksk. Beschrijving van het Koningrijk der Nederlanden enz. . . . . . . ƒ 0,40.
2. **FLEISCHAUER,** Noodwendig Handb. der Aardrijkskunde, in verband met de Geschied. en Natuurl. Historie, zoowel als met den Handel en Nijverheid aller Natien, 2de uitg. gr. 8°., 470 bl. . . . . ƒ 1,25.
(Het goedkoopste en volledigste werk dat over de Aardrijksk. bestaat. Een noodwendig Handboek voor *iedereen*.)
3. **LEÇONS FRANÇAISES** de littérature et de morale, dernier livre de lecture, avec une de preface de D. BOMHOFF Hz. 1e partie (prose) 2e ed. . . . . . . ƒ 0,80.
4. Idem 2e partie (poésie) 2e ed. . . . . . . ƒ 0,60.
5. **MELFORD,** Engelsch Leesboek, 1e stukje, 2e dr. ƒ 0,40.
6. Idem idem 2e stukje, 2e dr. ƒ 0,75.
7. **TAALKUNDIG HANDBOEKJE,** of alphab. lijst van alle Nederd. Woorden, die wegens spelling of taalkundig gebruik aan eenige bedenking onderhevig zijn. . . . ƒ 0,80.

Het veelvuldig gebruik dat van deze Werken gemaakt wordt, bewijst genoegzaam hunne waarde.

*** VOOR GYMNASIËN EN INSTITUTEN,

wordt door de Boekhandelaars J. NOORDUYN & ZOON, te Gorinchem, met veel succes gedebiteerd:

W. PÜTZ, Handboek der *Oude Geschiedenis* en *Aardrijkskunde*; vert. en bewerkt door Dr. E. MEHLER, Dr. S. KEYZER en Dr. J. VAN GIGCH. 3 stukken, à ƒ 1,80, ƒ 1,95 en ƒ 2,80.

W. PÜTZ, Schets der *Oude Gesch.* en *Aardr.*, bewerkt door Dr. E. MEHLER en Dr. J. VAN GIGCH, à ƒ 1,25.

Dr. S. KEYSER, Themata ter vertaling in het Grieksch, 1e stukje *Etymologie*, 2e en 3e stukje *Syntaxis*, à ƒ 1.

J. GOUDRIAAN, 1e Luit. Rijd. Art., Memorandum der Geschiedenis van het Vaderland, à ƒ 1,80.

H. SCHEERDER, nouvelle méthode familière, vierde uitgave, vermeerderd en verbeterd door M. VAN BERKEL, à ƒ 0,80.

Verzameling van Fransche Gedichten, met opgave der moeijelijkste woorden, à ƒ 0,55.

H. PICARD, gemeenzame leerwijze om het Hoogduitsch juist te leeren spreken en schrijven, à ƒ 0,65.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.